

Izšla razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciškanska ulica št. 6/I.,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in po-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 1.20. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 1.60.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštno proste.

Upravništvo je v Ljubljani
Franciškanska ulica št. 6/I.,
Učiteljska tiskarna.

Dan „Svobode“.

Manifestacija naše kulturne organizacije v
Ljubljani dne 15. avgusta 1920.

SPORED:

Od 1. do 2. ure ponoči na kolodvoru
sprejem gostov, ki se pripeljejo s posebnim
vlakom.

Skupen odhod v veliko dvorano Mest-
nega doma. — Pozdrav gostov. — Pogo-
ščenje s kavo, čajem in drugim. — Prigla-
ševanje za skupne obede.

Od 7. do 9. ure ogledovanje mesta.

Ob 9. uri manifestacijsko zborovanje v
veliki dvorani hotela Union z naslednjim
dnevni redom: Pozdravni govori ame-
riških sodrugov ter zastopnikov bratskih
kulturnih organizacij in podružnic „Svo-
bode“. Nato: predavanja o potrebi in po-
meni kulturnega dela za delavstvo, ženstvo
in mladino. Pevec domačih in bratskih
zborov se zbira ob desni strani odra. —
Otroci domačih kot izven ljubljanski se zbt-
rajo v verandi.

Ob 11. uri. Izpoved po mestu v redu,
ki je že določen. Na čelu izpoveda bo ko-

SPORED VESELICE:

Ob 4. uri: Začetek vrtno veselice, ki se
priredi spoznavno s podružnicami kemičnih
delavcev v Vevčah z naslednjim sporedom:
sviranje več godb. — Nastop pevskih zbo-
rov. — Ples. — Druge najraznovrstnejše
zabave. — V mraku živa slika združena z
izpovedom mladosti. — Veselični prostor
v električni razsvetljavi in bajno okrašen.
— Z ležjo in plačo se bo po zmernih cenah
postreglo v paviljonih. — Za red na vese-
lici bodo skrbeli reditelji z rdečimi oznaki.

Ljubljanske sodruge in sodružice opo-
zarjamo na nogometno tekmo, ki se vrši na
predvečer našega dneva, to je, v soboto
dne 14. avgusta ob pol 7. uri zvečer na pro-
storu S. K. Irtije ob pivovarni Union.

Tekmujeta naša športna kluba S. K.
Svoboda Ljubljana — S. K. Svoboda Celje.

Obenem poročamo, da se pevski zbor
„Enakost“ iz Zagreba, kakor nam poročajo,

rakala godba, za njo mladina, pevski zbori,
za tem izven ljubljanski udeleženci razvr-
ščeni po krajih, iz katerih so došli. Nato
godba, centralni odbor „Svobode“ in Ljub-
ljanske sodružice in sodruzi. — V izpre-
vod se bo nvrščalo na cesti pred Unionom;
razhod bo pred hotelom „Slon“, dkoer od-
vedelo reditelji zunanje udeležence k
obedu.

Opozarjamo vse udeležence zborovanja
in izpoveda, da se imajo pokoriti odred-
bam rediteljev, ki bodo nosili na desni
roki rdečo oznako.

Ob 2. uri popoldne: Zbiranje v Zvezdi,
odkoder odkorakamo skupno v redu kot
zjutraj v izpovedu v Vevče. — Za rodbine
z otroki bo na razpolago avtomobil, ki bo
vozil vsake pol ure v Vevče.

Ob pol 4. uri in dalje vsako uro do
večera ogledovanje papirnice pod strokov-
nim vodstvom.

Ob pol 12. uri ponoči: Z godbo na čelu
odhod udeležencev, ki odhajajo s posebnim
vlakom iz Zaloga proti Celju. — Opozar-
jamo, da bo ta vlak odhajal le iz Zaloga, ne
iz Ljubljane.

Ob pol 1. uri ponoči: Odhod ljubljans-
kih udeležencev z godbo vred v Ljubljano.
Na svidenje!

Splošna delalavska zveza „Svoboda“.

tudi udeležiti naše slavnosti v nedeljo dne
15. t. m. v Ljubljani. Posetilo nas bo tudi
več drugih gostov iz Hrvatske. Uro prihoda
vlaka bomo objavili takoj, ko bo natančno
določena. Naznanjenih je tudi več govornikov
gostov, ki nastopijo na zborovanju v
nedeljo popoldne, kjer bodo poročali o kul-
turnem delu med hrvatskim in srbskim de-
lavstvom.

Na napačni poti.

Večkrat očitamo sami sebi, da
posegamo tuptam v politični boj z
neprimernimi besedami. Dobili smo
že tudi od naročnikov, res pravih
priateljev socijalnodemokratskega
tiska, nasvete, da se premagujemo in
skušamo vesti ali vsaj vplivati, da
pride politični boj v časopis in
praksi v dobrohotno smer zlasti v
tem oziru, da se preneha s psovka-
mi, lažmi in sumničeni proti na-
sprotnim strankam. Ali dobivajo dru-
gi listi take nasvete ali ne, ne vemo.
Zdi se na nam, da smo mi v vsakem
oziru najdostojnejši, najpoštenjši.
Očitki nam pričajo, da naša stranka
ni moralno pokvarjena. Če listom

drugih strank ne svetujemo bralci
kaj takega, potem je to pravi baro-
meter za čitatelstvo nasprotijskih
listov, ker neokusnosti, laži, psov-
ki, hudobnih zaviljanj, nepoštenosti ne
čitamo nikjer toliko, kakor v kleri-
kalnem in komunističnem časopisu,
na Slovenskem ter deloma tudi dru-
gem.

Bralci! Sodrugi, sodružice! Vče-
rai smo dokazali v daljšem članku,
kakor nepošteno piše klerikalno čas-
opisje. Vse iste laži, zaviljanja bere
naše dobro slovensko ljudstvo; vem,
da ni resnično, kar piše, vem, da ho-
če to časopisje varati naše rojake v
svoje sebične politične in vladoljen-

ne, pa tudi v svoje gospodarske in-
terese. Kako nai temu narodu to vo-
vem, in če povem, se ta gospoda še
boli širokousti in uganja dalje laži
in nalgro demagogijo v imenu vere
boga, narodnosti, cerkve: vse, vse
navala samo o resnici, o poštenosti,
o ljubezni noče nič slišati.

Vemo, da v politiki ne more biti
lojalnosti v boju med delavskim in
kapitalističnim razredom, a more in
mora na biti odkrit in pošten boj. Če
sta nasprotnika poštna.

Vprašamo Vas, cenjeni bralci,
kako nai rečemo tistemu, ki laže in
laže še vedno, ko mu dokažemo, da
se le zlagal: kako nai rečemo tiste-
mu, ki obrekuje, ki slepari, ki zlorabi
versko prepričanje, poštenost
slovenskega ljudstva v svoje sebične
namene ki računa z nerazsodnostjo
delovnega ljudstva? Kako? Ali nai
ga hvalimo? Neštetokrat smo do-
kazali razne lump, ... ne, slaba de-
lanja naših nasprotnikov, a so laži
dalje, norce so brili iz resnice! In
sedaj ali nai molčimo? Vemo, da
so, pa tim ne smemo reči lumpi:
vemo, da so, pa tim ne smemo reči
sleparii in bogoskrunci, ker ni to
lepo.

Težak je politični boj pri nas,
težak je pa zlasti zaraditega, ker
slovensko ljudstvo samo dopušča,
da vodi na slovenskem politiko,
ludie, ki v svojem srcu niso pošteni.

Dokumenti zverin.

Francoski oficijelni krogi hočejo utajiti
z vsjo svojo sramežljivo skromnostjo, da
so storili človeštvu nepoplačljivo uslugo, a
razširjenjem njihovega duha sorodne
afriške kulture. Ampak dejstva stojijo za-
pisana in bodo vekomaj pričala vsemu sve-
tu dogodek, ki jih oni ne bodo hoteli nikoli
priznati. Dosedaj je kakih 44 takih dogo-
dov dokumentarno dokazanih in mi ho-
čemo izbrati iz »Berliner Tageblatts« le
nekatero, da informiramo nekoliko tudi slo-
vensko javnost.

Priča F. A. iz Frankobroda ob Meuri
izpove pod prisego:

Dne 8. aprila 1920. med 5. uro, se je
prikazalo v moje stanovanje okrog pet
črnih francoskih vojakov. Ko je eden po-
trkal na moja vrata, sem odprla, ne da bi
kaj hudega slutila. V tistem trenutku me
je eden črncev zgrabil za lase in prsi ter
me vlekel v kuhinjo. Branila sem se na
vso moč in klicala, da mi kdo pomaga.
Zamorec me je tiščal za usta in me vrzel
na tla. Potem je zgrabil moj kuhinjski nož,
da me ubije. V nadaljnjem boju ga je izgu-
bil, nato me je toliko časa tiščal za usta,
dokler me ni oskrnil. Šel je potem z mano
do francoske pisarne; kot da se ni ničesar
zgodilo. Tukaj sem prosila pisarja, da črna
uklenejo, ali da doženejo njegovo ime.
Oboje je odklonil in se smejal. Bila sem pri
različnih častnikih, nikjer nisem dobila pra-
vice. Še več! Dejali so mi: »Ubožci niso
bili že dve in pol leta doma in so morali

niso odkriti, marveč pokvarjeni tak-
ko, da tim je na srcu le izkoriščanje
ljudstva. Izračkanje z usodo delav-
stva.

Mi s svoje strani hočemo varo-
vati dostojnost, resnost, toda zloči-
ne bomo imenovali tudi v bodoče
kakor zaslužijo.

Pravimo vam, ni treba nas po-
slišati! Pogledite samo v življenje!
Kako plačujete živila ki jih te do-
vel: kako obleko, kako le z indu-
strijo, kako le z davki. Kako le s
svobodo: kdo odira, kdo ustanavlja
milijonske banke, kako in v čigav do-
biček se izvažajo živila zakat tako
visoka carina na surovine in potreb-
no blago: vse zato, da se delajo do-
bre kunčije. In kdo dela to? Tista
gospoda, ki ljudstvo slepari in nita z
lažmi!

Narod, kriv si sam, ker poslušaj
tiste, katerih ne smemo tako imeno-
vati kakor zaslužijo.

In pride nai še kdo na svetu.
Temi homo mi svetovali: poglet,
kaj delajo, poglei kam so nas za-
vedli poglet, kako se ti rogalo in ti
ne boš lezen na nas, marveč boš
vzel gorlačo in jih zapodil iz templja
jugoslovanskega ljudstva.

Boli nas, da moramo to poveda-
ti, ali potrebno je bilo, ker smo mi
vsi krivi, ker ne obračunamo s so-
vražniki.

neka imeti. Nekateri so me še opozorili
na moje plave lase, češ, da jih to še bolj
draži.

Neko služkinjo so črni divjaki napadli
pred vojašnico, vlekli jo vanjo ter jo v
narkotičnem stanju rabili. Za nameček so
potem še revici izmaknili kravato prislus-
ni denar. Podobno se je godilo neki dru-
gi ženski iz Euskirchena, ki so jo zlorabili
do nezveste, itd. Še cela vrsta najostud-
nejših nenravnosti!

Če že to obrača želedec vsaemu ko-
ličkaj človeškemu bitju, se mora tembolj
zgražati nad živalskimi zločini, ki so jih
počenale črne in z njimi zvezane bele svl-
nje z nedolžnimi otroci. Sedem let starega
dečka K. V. iz Mundenheima je zavlekel
marokanski vojak v polje in ga oskrnil s
svojo živalsko pohotnostjo. Nekoga druge-
ga otroka so pripeljali silitičnega v bol-
nišnico. Dovolj!

Človeku zmanjka besed, da bi izrazil
z njimi svojo do neba kričečo upornost
proti taki podivjanosti. Kdo je tukaj obsod-
be vreden: črni Afrikanec, ki so ga iztr-
gali kot žival iz rodne kraja, da s svojimi
mi živalskimi nagoni služi zverinski eksa-
tirnosti svojih blaznih mučiteljev, ali be-
lopolti omikanec, ki se ne straši nobenega
loposkega napeljevanja k grozodejstvu,
da zadosti nizkotnim instinktom svojega
šovinizma? Zgodovina bo govorila tukaj
svojo strašno besedo, Nemci ne bodo po-
zabili, kdo jih je najbolj ponižal, proletari-

jat ne bo pozabil, kdaj in kako se je raz-
gnil kapitalizem najostudnejše nad njim
izpozabil!

Glavni krivci vseh grozot so pa vsi
tisti, ki so vojno povzročili in jo zagovar-
jali. Tega madeža ne izbriše nikakršna
opravičila ali zaviljanje resnice.

Slika dveh komunističnih voditeljev v Sloveniji.

Zadnje čase se posebno trudita
gospoda Gostinčič in Fabjančič v
naših rudniških revirih, kako bi pri-
dobila rudarje za svoje namene. Zar-
aditega se nam zdi, da je treba po-
vedati, o preteklosti teh dveh gospo-
dov, kaj sta bila ta dva gospoda še
nedavno. To storimo zaraditega da
se ne bo pozneje mogel nihče izgo-
varjati, da jih ni poznal, če tima na-
sede. Pripomniti moramo še to,
predno podamo njih sliko, da tega
ne napravimo iz strahu pred njima;
ker kdor ima tako zvedovino za sa-
bo, kakor io imata ta dva gospoda,
nam nai ni nevaren. Če to storimo,
storimo le zaraditega, ker bi radi
preprečili žrtve ki jih utegneta ta
dva značajna gospoda povzročiti, in
s tem oškodovati delavske razredne
organizacije Gustinčič, ki ga poz-
namo že pred vojno kot strastnega
šovinista, le ob izbruhu vojne po-
begnil iz Trsta v Niš (Srbiijo) in bil
tam v službi srbske vlade, ko na is
zasecila nemška in avstrijska vojska
Srbiijo in bežal v Genovo ter je bil
tam v službi Pašiča in Lazaria Mar-
koviča, največjih reakcionarcev v
srbski radikalni struii. Pozneje ga
je ta družba odslavila iz svojega
srbskega donisnega urada. Nato je
prišel pisati za črnogorskega kralja
Nikito. V brošuri Jugoslavije, I. zve-
zek, za mesec februar 1918, stran
17. 18. se nahaja članek, ki smatra
črnogorsko dinastijo za principielno
vražante Jugoslovancev. Njegovo
naziranje je tako, da bi brez črno-
gorskega kralja Nikite Jugoslavija
sploh ne bila mogoča. Nikita mu je
bodo plačeval mesečno 300 švic.
frankov. Gospod inženir Dragoliub
V. Miletič, Srbiianec iz Kragujevca
sodi v gospodu Gustinčiču takole:
Gustinčič ni bil nikdar socialist, še
manj na komunist. Spoznal sem ga
prvič kot uslužbenca srbskih radi-
kalnih krogov pozneje kot branite-
la kralja Nikite in agenta italijanske
vlade, od katerih je dobival plačilo,
in če je danes v Vaši domovini ko-
munist, ne znači to ničesar drugega,
kakor da je v službi enakih ele-
mentov kakor je bil ter poizkuša
delati pod firmo komunizma v Ju-
goslaviji nered. — Iz služabnika
srbske vlade je postal branitelj
kralja Nikite zaraditega, ker ni šlo
da bi služil za švicarske franko
obema. Prvi so ga odnustili zaradi

LISTEK.

Skrivnosti „rumene sobe“.

Francosko spisal Gaston Leroux.
(Dalle.)

Niso še izzvenele te besede iz Rou-
letabillovih ust, ko vidim Roberta
Darzaca vztrepetati: že prei je bil
bled, a je vendar še poblede! Nego-
ve oči so se v grozi uprle v mladega
moža, takol je izstopil, nerazumlivo
zmeden.

— Hitimo! Hitimo! te zajecjal.
In nato še enkrat kakor v tezi:

— Hitimo! gospod! Hitimo!
Obrnil se je proti gradu ter ni več
znil besede. Rouletabille mu te sle-
dil še vedno držeč konja za uzo
Vprašal sem gospoda Darzaca... to-
da ni mi odgovoril. Pogledam vpra-
šajoče Rouletabilla... ni me videl

V sredi hoste.

Prišli smo v grad. Tik graiskega
stolba je stalo že stareše poslonie

prenovljeno za vlade Ludvika XIV.,
a na drugi strani se je naslaniata
nani nova stavba, v stilu Viollet-le-
Duc: tukaj le bil tudi glavni vhod.
Nisem še videl v arhitekturi česa ta-
ko originalnega, mogoče tudi dolgo-
časnega, predvsem pa tako tujea,
kot je bila ta čudna mešanica po-
nesrečenih slogov. Bila je to čudna
snaka a vendar prikupljiva. Ko smo
se približali, zapadli sem dva oro-
znika, ki sta se sprehatela pred ma-
limi vratni graiskega stolpa. Zvedeli
smo takoi, da sta v pritličju, ki le
služilo prei za zapore, sedal so pa
imeli tam samo staro šaro, zaprta
oba vratarjeva, g. in ga, Bernier.

G. Robert Darzac nas je peljal v
novejši del grada. Rouletabille te že
oddal konja in voz služ, opazoval
je sedai le ga, Darzaca: sledil sem
njegovim očem ter doznal, da se za-
nimata Rouletabille najbolj za profe-
sorjeve roke. G. Darzac je imel roka-
vice. Vstopili smo v mali salon s
starinskim pohištvo. G. Darzac se
obrne proti Rouletabillu ter ga vpra-
ša skoraj sirovo:

— Govorite! Kaj hočete od mene?

V enakem tonu mu odgovori re-
porter.

— Sezite mi v roko!
Darzac se umakne za korak:

— Kaj nai to pomeni?

Razumel je gotovo, kakor sem
razumel tudi jaz: moi priatelji ga
ima na sumu, da le on izvršil zlo-
čin. Prikazal se mu je za hip sled
okrvavljene roke na steni »Rumene
sobe«... Opazoval sem tega moža,
ki je imel navadno vedro čelo in la-
sen pogled a sedai le bilo njegovo
oko nemirno. Stegnil je desnico ter
pokazal mene:

— Priatelji ste ga, Sainclairia, ki
mi je v pošteni zadevi nepričakova-
no pomagal, zaradi tega, gospod,
res ne vem, zakat bi vam odtegnil
svojo roko...

Rouletabille ni segel v roko. Zla-
gal se je z nedosežno drznostjo:

— Gospod preživel sem par let
na Ruskem, navadil sem se tam, da
ne sežem nikomur v roko, če si ne
sleče rokavic.

Pričakoval sem, da vzkipi profe-
sor v silni tezi, ki io te že komat pre-
magoval, a z vidnim naporom se je
umiril, slekel rokavice ter stegnil
roke. Bile so čiste, brez rane.

— Ste sedai zadovoljni?

— Ne, odgovori Rouletabille ter
se obrne proti meni. Oprostite dra-
gi priatelji, rad bi govoril z gospo-
dom...

Pozdravil sem ter stopil na hod-
nik. Neprijetno mi je bilo, kar sem
videl in slišal. Čudil sem se, da še ni
g. Robert Darza vrzel skozi vrata
mojega impertinentnega, nerodnega
in nasilnega priatelja... res, skoraj
sovražil sem ga v tem trenutku, da
je moral neroda izzvati to sceno a
svojim sumničeniem...

Sprehajal sem se pred gradom,
razmišljal sem o dogodkih tega lu-
tra, ni se mi posrečilo spraviti jih v
medsebojno zvezo. Kakšno ideto je
imel Rouletabille? Jeli mogoče, da
se mu je zdel g. Robert Darzac mori-
lec? Kako si je mogoče predstavi-
ljati, da bi ta vdri v sobo svoje za-
ročenke s takim namenom, ko je bilo

vendar že določeno, da se vrši poro-
ka z gđno. Staugersonovo še v ne-
kak dneh. Popolnoma nejasno mi je
še bilo, kako je ušel morilec iz Ru-
mene sobe, zato sem tudi od drugih
pričakoval, da ne sumničijo nikogar,
dokler ne poznam skrivnosti. Kaj nai
pomeni na vse zadnje ta brezmiseln
stavek, ki mi je še vedno zvenel po
ušesih: »Presbiterii ni izgubil nič-
sar na svoji lepoti, niti vri na svoji
bistlosti.« Komai sem čakal, da bi
bil sam z Rouletabillom.

V tem trenutku zagledam mlade-
ga reporterja priti iz grada z g. Ro-
bertom Darzacom. Neverjetno. Nat-
boljša priatelja se ne moreta lenše
razumeti.

— Gremo v »Rumeno sobo«, mi
pravi Rouletabille, vi greste seveda
z nami, kaj ne, dragi priatelji, sal mi
posvetite današnji dan. Obedovala
bova skupaj že tukaj kle...

— Gospoda, obedovala bodeta
tukaj z menoi...

— Ne, hvala lepa, pravi repor-
ter, obedovala bova v gostilni v Do-
nionu...

politične neodkritosti, na kar le služil črnogorski dinasti in kraljevi vladi italijanski. Gospod Fabiančič, ki je bil nekaj časa v Genovi, je takrat, ko je došel g. dr. Korošec v Genovo napisal članek v listu »Srbija« v številki 42 z dne 11. novembra 1918, v katerem pripoveduje, da je Slovence rešil g. dr. Korošec in da se mora teza moža postaviti kot prvega državnika v Jugoslaviji ter da naš slovenski narod veruje samo bogu in dr. Korošcu, ker bog in dr. Korošec delata samo to, kar narod hoče. (Ne vemo, kaj poredito k temu železničarji? Ali so se izvedle aretacije železničarjev in rudarjev tudi po božji in Koroševi volji?) Nadalje obnavlja v članku razne šovinistične načrte, po katerih naj se-

za Jugoslovanska meta do Gradača in proti Italiji tja nekam do Benetk. Gibal se le v Genovi v najboljši reakcionarnih vrstah srbskih in slovenskih družb, tako je govoril na shodih v družbi Lazara Markovića. Vse to na le delat za plačilo. Gospod inženir Miletič ga smatra za neznačajnega, ki najbrže služi vsakemu, kdor ga plača. Tudi o 5000 frankih, o katerih le poročal že »Naprej«, je inženir znano ter pravi, da res niso bili to francoski, ampak švicarski franki. Tako je zgodovina teh gospodov. Mi se vzdržimo vsakršnega nadaljnega razmotrivanja. Kdor na bi našemu poročilu ne zaupal, se lahko obrne na omenjenega izvestitelja katerega naslov se nahaja pri upravi našega lista.

Mednarodni rudarski kongres v Švici.

(Izvirno poročilo.)

Zeneva, dne 7. avgusta 1920.

Tu se je vršil prvi po vojni mednarodni rudarski kongres od 2. do 5. avgusta t. l. Na kongresu je bilo zastopanih 2.600.000 organiziranih rudarjev po 119 delegatih. Dnevni red je bil naslednji: 1. Izprememba pravil za internacionalni komite; 2. podpravljanje rudnikov; 3. minimalne plače in položaj rudarjev; 4. delavske plače in preskrba s hrano; 5. uvedba šesturnega delavnega časa; 6. delavni čas v posameznih državah; 7. ustanovitve komiteja za razdeljevanje premoaga.

Pravila za internacionalni komite so se izpremenila tako, da sme internacionalni komite pobirati prispevke za pokritje svojih stroškov, nadalje da pridejo rudarji v komite iz vseh držav, ki so združene v temu internacionalnem komiteju ter da se nastavi osebje in da tajniku internacionalnega komiteja, ki ga voli vsako leto kongres, podelijo plače za razne akcije, ki bi eventualno prišle nenadoma. Pri drugi točki se je sprejel predlog, da se rudniki nacionalizirajo in socializirajo. Pri tretji točki se sprejme predlog Francozov, da se uvedejo minimalne plače. Pri četrth točki, da se preskrbi delavce z kadosnimi živili. Ravno tako se je sprejel predlog, da se po vseh državah vpliva na izpopolnitev tehničnih naprav, ki naj omogočijo uvedbo šesturnega delavnika. Končno so se sprejele še naslednje resolucije: Internacionalni komite naj se snide v teku dveh mesecev po kongresu ter vnovič na podlagi informacij uresniči sklepe rudarjev, ki so bili sprejeti na kongresu, če ne gre drugače, tudi eventualno a

splošno stavko. Druga resolucija pooblašča, da sme proklamirati internacionalni komite takoj generalno stavko v slučaju, da bi izbruhnila kakršnakoli vojna, ki bi jo povzročil imperalistični kapitalistični agresivni militarizem.

Kongres je bil jako zanimiv že zaradi tega, ker je vsa javnost pričakovala, da se na kongresu ne bodo sporazumeli nemški in angleški rudarji. Razočarani pa so bili vsi oni, ki so to pričakovali. Na kongresu se je pokazalo, da so rudarji teh dveh držav edini in da razumejo položaj. Zastopani so bili rudarji iz Amerike, Anglije, Francije, Holandske, Nemške Avstrije, Nemčije, Čehoslovaške, Jugoslavije, Luksemburške, Ogrske, Belgije.

Med poročili je zanimivo za nas jugoslovanske rudarje tudi naslednje: V angleškem poročilu je navedenih 19 rudarskih organizacij, ki štejejo skupno 904.277 članov, ki jih združuje skupen akcijski odbor. Torej angleži imajo polno federativno organizacijo. Ravno tako je v Čehoslovi, kjer imajo 3 organizacije in štejejo skupaj 110 tisoč organiziranih, ki pa kljub temu delujejo pri vseh akcijah potom dogovora popolnoma bratsko. Pa tudi v drugih državah ni nikjer izveden strogi centralizem, kakršnega zahtevajo pri nas v Jugoslaviji razni ljudje ter ga izrabljajo v agitačne namene očitno iz sebičnih namenov.

Kongres je bil velika manifestacija rudarskega delavstva. Samozavestno je sklepal v popolni zavesti, kaj pomeni zavedni proletarijat v današnjih kritičnih razmerah.

Socijalistični pokrajinski odbor in problemi „Julijske Benečije“.

Trst, 11. avgusta. (Izv. por.) Pokrajinski izvršilni odbor socialistične stranke Julijske Benečije je včeraj ves dan imel važno sejo, na kateri so se razpravljala vsa zasedena ozemlja se tikačca politična, gospodarska in strankarsko organizatorična vprašanja. Seli je predsedoval s. Tuma.

Urednik »Laborator« s. Passigli je podal obširno in temeljito poročilo o stališču socialistične stranke napram ostalim nacionalističnim in meščanskim strankam v Julijski Benečiji. Povdarjal je, da nasilna italijanskega nacionalizma vzplamtevala jugoslovanski nacionalizem in nasprotno. V pokrajinski Julijske Benečije se oha nacionalistična tabora poslužujeta istih sredstev in metod proti socializmu, ki streme za skupno kulturno, gospodarsko in politično sodelovanje obeh plemen. Temu poročilu se je pridružil tudi slov. soc. sodr. Regent. povdarjal je, da je treba nujno poživeti in podesetoriti prosvetno propagando med slovanskimi delavci.

Sodr. Passigli je dalte poročal o stališču stranke napram nameravani ustanovitvi Narodnega sveta za Julijsko Benečijo. Za ta svet se posebno zavzemalo italijanski nacionalisti. Privaroval je, da stranka odkloni vsako sodelovanje v tem Narodnem svetu iz principielnih in meritornih razlogov. Povdarjal je, da ni mogoč nikak kompromis med-socialisti in meščanskimi strankami.

Socialno je bilo sklenjeno: a) odklonitev Narodnega sveta, b) živahna agitacija za razpis volitev, c) akcija za demobilizacijo v vsem zasedenem ozemlju ter odstranitev voliškega sodišča in izjemnega stanja, d) reorganizacija stranke na vseh poljih javnega in kulturnega življenja.

V kratkem se vrši v Trstu splošni kongres socialistične stranke Julijske Benečije, na katerem bodo podali v seli določeni poročevalci obširna poročila o vseh aktualnih vprašanjih.

— Slabo bo tam... Saj ne dobite ničesar

— Mislite?... Jaz upam, da tam kaj dobim reče Rouletabille. Po obeu bomo zopet malo delali, spišem svoj članek in vi bodele govoriti toliko prilazni ter ga nesli za me v uredništvo...

— In vi? Se ne vrnete z menoj?

— Ne, spal bom tukaj. — Pozdravim Rouletabille. Govoril je resno, tudi g. Robert Darzac ni bil prav nič presenečen.

V tem pridemo mimo stolpa ter začujemo pridušeno stokanje. Rouletabille vpraša:

— Zakaj so aretirali ta dva?

— Malo sem jaz kriv, reče g. Darzac. Opozoril sem preiskovalnega sodnika, da je nerazumljivo, da bi imela vratar in njegova žena čas zaslišati strele, se obleči in preteči precešeno razdaljo, ki loči njuno hišico in paviljon, in to vse v dveh minutah. K večjemu dve minuti ste namreč pretekli po streljanju, ko ju je srečal oče Jakob.

— Gotovo, to je sumljivo, pritrči Rouletabille. Sta bila oblečena?

— To je ravno neumljivo... oblečena sta bila... popolnoma... Žena je imela cokle a mož je bil v čizmah. Vzlic temu sta izjavila, da sta šla spat kot navadno, ob devetih. Danes zjutraj je prinesel gospod preiskovalni sodnik s seboj iz Pariza revolver enakega kalibra kot je Jakobov — Jakobovega revolverja se ne dotakne, ker mu je dokazljivo sredstvo — ter je naročil svolemu disarju, da je dvakrat ustrelil v Rumeni sobi pri zaprtih vratih in zaprtem oknu. Ostali smo čakali z njim v vratarstvu hiši... zastoni... ničesar nismo mogli slišati. Vratarjeva sta torej lagala, o tem ni dvoma... Bila sta pripravljena, nahajala sta se zunal, nedaleč od povilona; čakala sta. Gotovo ni nihče ne doži, da sta izvršila atentat, verjetno je le da sta sokrlica. Takoj nato ju je dal g. Marquet aretirati.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Trumbić v Beogradu. »Hrvat« javlja: Zunanji minister dr. Trumbić je dospel v Beograd.

+ Albanci gredo v Rim. Po vestih iz Rima bo v kratkem došla v Rim albanska delegacija iz Tirane, ki bo dokončala dosedanje razgovore med Italijo in Albanijo.

+ Ententa v strahu pred Rusijo. Francoski in angleški zastopniki na konferenci v Hythesu so zopet razpravljali o interesih zapadno-evropskega kapitalizma. Najintenzivneje so se bavili z dejstvom, da sovjetska vlada noče skleniti s Poljsko desetdnevnega premirja, o čemer je bila konferenca obveščena po brezlični brzotavki iz Moskve. Delegati menijo, da imajo boljše-viki pridobiti časa, da med tem zavzamejo Varšavo in da na Poljskem upostavijo sovjete.

+ Ponudba sovjetske vlade Angliji. Kakor javlja »Daily Mail«, je stavil Kamenjev naslednje predloge: 1. da se priznao dolgov carske vlade; 2. sovjetska vlada pristaja na konferenco v Londonu med Rusijo in zaveznicji; 3. da se čete umaknejo na etnološko mejo Poljske; 4. generalu Wranglu se podeli amnestija, ako zapusti Rusijo.

+ Proti prevozu čet skozi Nemčijo. Splošna nemška strokovna zveza, socialna demokratična stranka, neodvisna socialna demokratična stranka v Nemčiji in komunistična stranka v Nemčiji (spartakovska zveza) so objavile naslednji oklic: Dan na dan se množe vsilji, da se ob Renu zbirajo entente čete in da tam kopičijo vojni material in živila, ki so namenjena za podporo Poljakov proti ruski rdeči armadi, ki je zapletena v poljskorusko vojno, ki jo je zakrivila poljska vlada. Če izsili ententa propust čet in vojnega materiala skozi Nemčijo, pomeni to kršitev nemške nevtralnosti in postane Nemčija zaradi tega boljše. Nemški delavski razred mora to preprečiti z vsemi pomočmi. Zaradi tega pozivamo vse nemške delavce, da odrečejo poljskusu entente, če bi hotela spraviti čete, vojne priprave in municijo skozi Nemčijo, vsakršno pomoč. Železničarji in transportni delavci so nevarnost že opazili in pokazali največjo pazljivost. Zanašati se satejo popolnoma na podporo vsega delavstva. Pričakujemo z vso gotovostjo, da se bodo tudi francoski in angleški delavci zavedali svoje dolžnosti in jo storili. Bodite pripravljeni Slava mednarodni solidarnosti proletarijata!

+ Čehoslovski delavci proti ententnim mahinacijam. »Pravo Lidu« objavlja na uradnem mestu poziv centralnega sveta čehoslovške strokovne komisije, da naj ustavi organizirano delavstvo in uradništvo vsak prevoz vojnega materiala, ki bi služil vojni proti Rusiji.

+ Rubrske kotline ne smejo zasesti V slučaju, da se to zgodi, so izjavili francoski in angleški rudarji, da proglasijo takojšnjo splošno stavko. Natančneše sklepe o tem vprašanju bo izdal kongres mednarodne rudarske zveze 5. oktobra v Londonu.

Novice.

— Če lovijo ribe ob jadranski obali. V soboto je 19 letni Kolombo, sin sluga okr. glavarstva na Sušaku, odplul na majhni ladji s nekoliko prijatelji na morje, da lovi ribe. Čeprav se je ladja nahajala na višini naše obale, so italijanske straže brez vsakega povoda pričele streljati nanjo. Strel je zadel Kolomba, ki je v kratkem umrl. Italijani so njegove prijatelje uveli in jih odvedli. O enem manjka vsaka sled in se ne ve, ali je utekel, ali se je utopil.

— Šest ladij Andrija Radovič, bivši član jugos. mirovne delegacije, je v razgovoru s sodnikom belgajskega lista »Pravde« izjavil glede razdelitve bivše avstro-ogrske mornarice, da ostane od te Jugoslaviji šest ladij. Šest ladij ima torej vsega skupaj Jugoslavija v Jadranskem morju...

— Madžarska »Črna roka« kolje na pref. Budimpeštanski listi so poročali pred par dnevi, da je izvršil samoumor neki pokrajinski zdravnik, dr. Zigmunt Klein. Resnica je, kakor doznavamo iz zanesljivega vira, malce drugačna. Dr. Zigmunt Klein je bil namreč odveden v budimpeštanske zapore, ker se je protivil ukazu po-zverinjenih belih gardistov, da ne sme (11) konstatirati v protokolu nobenih znakov posiljevanja na razkosanih telesih oseb, ki so jih mongolski podivjanci pred par dnevi v njegovem okraju usmrtili. Dra. Kleina so radi njegovega značajnosti v zapornih kratkoma ubili.

— Dunajski invalidi za internacionalno združeno. Delegati vojnih poboljšencev so na nekem shodu sklenili resolucijo, v kateri naglašajo potrebo mednarodnega združenja invalidov, ki bodo s svojo pretresujočo usodo vplivali na pomirjevanje med narodi in doprinesli svoj del k preprečenju bodočih vojn. Predsednik je bil pozvan, da čimprej pozove vse invalide na internacionalni kongres vojnih poboljšencev.

— Tudi eden med tistimi, ki so nas morili Kaj čitamo v »Frankfurter Zeitung«? — Bil je sicer e. in kr. poslanik baron von Oesal na belgajskem dvoru 23. julija 1914 samo pismonoša, ko je oddal Berchtoldovo noto srbski vladi, toda gotovo ga ni bilo že neodpolnelnega pismonoše v svetovni zgo-

dovini in takrat je bil on v resnici nekaka historična osebnost; oči peterih celin so bile v naslednjih dvakrat štirindvajsetih urah uprte vanj, in ko se je raznesla po žici vest na vse štiri strani sveta, da je zapustil »s celim osebnim poslaništvom« Beograd, je padla kot črna senca na radostno poletno zemljo in ledenomrzla slutnja o nemčem strašnem nas je obela. Od tega dne je preteklo ravno šest let — in danes ni Avstro-Ogrske več in »e. in kr.« se pravi neke med zastarelo šaro zgodovine. Toda baron v. Giesl je še zdrav in vesel! In biva na svojem posestvu v bližini Radgone na državnem ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in ko so pred kratkim v Zgornji Radgoni s svečano božjo službo praznovali sedemdesetletnico kralja Petra, kdo se je prikazal v cerkev? Samo ob sebi umevno, da baron Giesl, ki je po- božno molil za vladarja, kateremu je tedaj zalučal pred noge tisto noto, tisto bombo... Da, izprememba časa in človeški značaj — Zdi se nam, da nas je občila rdečica strahu, ko smo čitali te besede, rdečica sramu nas namesto one, ki so krivi, da stoli-mo pred očmi sveta v tako smešni in žalostni luči! Ampak je že tako, če hočeš dobiti kje na zemlji kake najbolj puste paradokse, se moraš obrniti v — Jugoslavijo in če iščeš za svojo zbirko petrefaktov — absurdnih unikov, jih najdeš v jugoslovanskih vodilnih krogih.

— V saarskem ozemlju nadaljujejo stavko. Promet še vedno ni upostavljen.

Dnevne vesti.

Kaka ironija! Pošten človek mora od začudenja obstati, ko vidi, kako na nečuvno nepošten način piše klerikalno časopisje; vsak dan iznajde kako novo laž in jo natroša v oči ubogega ljudstva. Tako je zopet včerajšnji »Večerni list« napisal na uvodnem mestu naslov: »Za vsakdanji kruh«, torej kakor da so klerikalci res kaj napravili »za« vsakdanji kruh ljudstva. In to si upa klerikalni list napisati v brk resnici, da je ravno dr. Korošec povzročil za 100% in dovolil na to 300% povišanje železniške tarife, vsled česar bo nastala še neznosna dražina. »Večerni list« piše dalje o demokraciji, ki barantajo z živčjem. Vemo dobro, in povedali smo že neštetokrat, da barantajo vsi, vemo, da je svobodna izvozna in uvozna politika, kakor jo zahtevajo demokrati, ravno tak kapitalistični nonsens, kakršen je klerikalno - srbsko radikalni, ki zahteva, da naj dobe izvoz v svoje roke in svojo korist kot privilegijanci klerikalni in srbski radikalni kapitalisti! Kdo bi ne plinil, če mora gledati, kako se igračkajo s ljudstvom in norčujejo in ga na tak način »vzvajajo« kapitalistični mogotci!...

Kako je gospodaril dr. Korošec s svojimi zaveznicji in kako je skrbel za promet, naj priča to-le poročilo iz »Večern. lista«: Finančni minister je 2 do 3 mesece pozneje nakazoval denar. Radi tega na podlagi pogoda ni bilo naročil, ki jih je ministrstvo za promet sklenilo z raznimi tvornicami in tvrdkami v Avstriji, Madžarski in Čehoslovaški ker od nas niso bile izpolnjene. Dotične tvrdke so odpovedale pogodbe, ker so dobile medtem posla od drugod. Sirovine, ki so se imele izvoziti za popravek naših lokomotiv in vagonov in ki so bile določene za one inozemske tvornice, ki so popravljale naše lokomotive, carinske oblasti niso pustile preko meje. Vsled tega sta trpela naša trgovina in ves promet, ker se je popravljane železniških strojev zavlačevalo. Minister Stojanović niti ni dovolil, da bi se izvozila živila za delavce teh tvornic, kakor je bilo to dogovorjeno. Živila so stala dolgo v vagonih in se pokvarila. Tvornice so vrnilo živila kot neporabna. — In vsa to je bilo baje izvedeno po dobro premišljenem načrtu! Ali je treba še več, kar bi več kot jasno označilo gospode klerikalce, liberalce in vso ostalo buržoazijo? In ali ni to skrajna predrznost, da se ta gospoda še upa pokazati pred očmi delovnega ljudstva?!

Namesto odgovora — kisel dovtip. Resen človek bi bil pričakoval, da bodo klerikalci na naš včerajšnji članek, kjer dokazujemo z besedami »Slovenca« in »Večernega lista«, kdo odira ljudstvo, skušali dokazati, da smo v zmoti ali da nismo poskakali zolo resnico. V svojem odgovoru »Večerni list« ne taji niti s besedico, da je res Koroševa in klerikalna politika protidelavska, da je tudi Korošec kriv, in sicer v prvi vrsti, da dobimo tako visoke železniške tarife in dragline sploh, da podpira klerikalna stranka draginjo s svojo gospodarsko politiko namenoma. Vsega tega ne ovrže, ampak prinaša tale lažljivi, poln sumničen in smešen obsegajoči odgovor: »Glasilo socialistične ministrske ekselence gospoda Antona Kristana se je danes čudovito razvnelo. Tako hud ni bil »Naprej« že od tistega časa, ko so komunisti vrgli Kristana s prestola. Zato je umljivo, da mora ta njegov srd imeti posebne korenine. Pisali smo (a delali ste zal) Op. plača.) včeraj odločno proti 200—400odstotnem povišanju železniških tarifov, ki jih hoče zvišati finančni minister demokrat Stojanović. To je naj-hujši atentat na delovno ljudstvo. Toda »Naprej« na tem demokratskem činu ne najde niti dilačice slabega. Niti z besedico ne omenja svojih bivših ministrskih tovarišev demokratov, marveč trdi, da so vse-ga krivi »klerikalci«. To je čisto Kristanova

trditve, ki je ministralo gozdomom, a kupoval polomljene lokomotive ter delal kšele-te s svojimi zaveznicji liberalnimi in bankirskimi ljudi in nejudi. Da se sedaj »Na-prej« ne upa čriniti besedice proti svojim bivšim tovarišem in še vedno zvestim zaveznikom, to dokazuje le, da tudi pri »Na-preju« grešna lubezen še ni zarjavela. Toda ljudstvo ima o početju ekselence Kristana in njegovega »Napreja« že danes svoje posebno mnenje, ki je podkrepljeno dan na dan z besedo in dejanjem. Socialističnim ekselencam veljajo besede starega našega pesnika, ki je poznal zdravo pamet našega ljudstva in ki je zapisal Kristanu proroke besede: »Kranjec moj ti osti kaže« — Mislimo, da ni treba pri tem la-gubljati še nadaljnih besed, zakaj, kdor na tako težke dokaze in očitke odgovarja kakor »Večerni list«, ta mora imeti že pre-sneto kosmato vest. Laži seveda kar mogoč v »komičnem« odgovoru, ali kaj hočemo, kar se je Janezek naučil, to Janez zna. In ti, slovensko ljudstvo, še ne raz-umeš vseh teh klerikalnih farbarij?!

Konec Peganove gloriole. Nekdaj mo-gočni dr. Vladimir Pegan in steber črno-zolte klerikalne stranke in bivši deželni odbornik, sedaj advokat, je dobil večerji pri sodišču zaslužno plačilo. Kakor znano, je pred meseci dr. Pegan vložil pri ljub-ljanskem okrajnem sodišču protil dr. I. C. Oblaku tožbo zaradi žaljenja časti, ker mu je v nekem sodnem spisu zalučal v obraz težke očitke in to imenoma svojih klientov. Junač Pegan ni hotel tožiti strank, ampak samo dr. Oblaka. Prvi sodnik je dr. Oblaka opustil. Dr. Pegan pa se je na to pritožil na deželno sodišče. Včeraj ob 11. dopoldne je deželno kot vzklicno sodišče razglasilo sodbo, s katero je bil Peganov vzklic kot neutemeljen zavrnjen.

Težavna in dolgotrajna pomorska vožnja čehoslovških legionarjev. Ljubljano je včeraj v enem dnevu pasiralo deset trans-portov čehoslovških legionarjev. Trans-porti so bili 5600 mož močni. Nekateri legio-narji so na morju doživeli težke mo-mente in so bili popolnoma utrujeni vsled dolgotrajne vožnje, kajti vozili so se po morju kot grški Odisej iz kraja v kraj, iz enega morja v drugo. Prebrodili so kar tri morja. Dne 12. aprila 1920 se je v sibir-skem pristanišču Vladivostoku vkrcalo na transportni parnik »Mont Vernon« 4500 le-gionarjev 3. pešpolka čehoslovške sibir-ske armade. Parnik je vzel smer preko ve-likega in burnega Tihega oceana, ki je vedno zelo razburjen, in je bila vožnja po njem zelo nemirna. Iz Tihega oceana je parnik zavil v Panamski kanal, ki veže ta ocean z Atlantskim morjem. V kanalu pa se je dogodila velika poškodba parnika, tako da bi se bil kmalu potopil. Legionarji so si komaj rešili življenje. Prekrkali so se na ameriški veliki parnik »Amerika«. Sreč-no so iz kanala dospeli v Atlantsko morje in je parnik imel cilj v Hamburg. Na srednjem morja pa je parnik dobil brezlično obve-stilo, da mora kreniti proti Trstu, ker Nemčija ne dovoljuje oboroženega prehoda preko svojega ozemlja. Krenili so mimo Gibraltarja v Sredozemsko morje in od tam v Jadransko do Trsta. — Med vožnjo pa so se na parniku dogodili pretresujoči prizori. Vsled dolgotrajne in naporne vožnje so nekateri legionarji zblazneli, drugi so postali skrajno nervozni. V takem raz-položenju jih je nekoliko poskakalo v morje, nekaj pa jih je storilo na krovu sa-momoru.

Svarilo. Okoli strank hodi odgojiteljica Ivana Stropnik, ki kupuje na upanje in pro-daža in razdaja svoje predmete. Stranke se opozarjajo, da ji ne prodajajo in tudi ne kupujejo od nje blaga, ker je pod kurateljo radi nerazsodnosti in bi znale imeti le stroške in nepotrebna pota. Ivana Stropnik je črno mestno oblečena, srednje postave, sloka.

Umrl je v Ljubljani v zadnjem tednu od 1. do 7. avgusta t. l. 42 oseb (28 doma-činov), rodilo pa se jih je 19.

Produktivna zadruga čavliarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodajo usnja v pondeljek dne 16. avgusta ob 3. uri popoldne Hrenova nica št. 4.

Poziv! Pozivljamo pisca anonimnega pisma na mojo mater, da se razodene, kaj se vsled njega dolži več nedolžnih oseb in se s tem naredi konec domačemu prepru. Pisca jamčim, da ne bo imel vsled tega nobenih posledic. — J. Robič. — Jesenice, 10. avgusta 1920.

Poziv gostiteljem potujočih dijakov. Prejeli smo: »Kakor čujemo, se je dogodilo že več zlorab gostoljubja: posebno nepri-merno so se vedli neki dijaki na Bledu. Nujno prosimo vse p. n. gostitelje, da po-stopajo napram dijakom strogo po predpi-sih, to je, da jim pri sprejemu vzamejo le-gitimacije in jih vrnejo šele pri odhodu, v slučaju najmanjše netaktnosti pa naj knji-žice sploh ne vrnejo, temveč jo pošljejo s prikožbo vred podpisanimu društvu. Ob-tem prosimo, naj nudijo dijakom prav-samo to, kar so obljubili, dijake pa, ki pro-sijo česa več, naj v našem imenu brez iz-jeme zavrnejo. — Dijaški Feriialni Savez, sekcija Ljubljana, Narodni dom.

Splošna org. vol. invalidov za Sloven-sko ozemlje priobčuje: Ing. Viktor Glantschnig v Köflachu v Nemški Avstriji objavlja kot poslednji poveljnik bivše av-strilske gorske topniške baterije 3/3 (po-znele 7/8) in kot upravitelj zbiralnega za-

klada za invalide te baterije, da se naj najkasneje do 10. sept. t. l. vpošljejo nemško pisane prošnje vseh onih invalidov oziroma svojcev po padlih te baterije, na splošno org. voj. invalidov za Slovensko ozemlje v Ljubljano, Gosposka ul. 3. Pozneje vpošlane prošnje se ne morejo vpoštevati. Prošnje morajo biti uradno potrjene glede invalidnosti, kraja in datuma, kdaj je kdo bil ranjen oziroma padel.

Iz stranke.

Celje. Za strokovno organizacijo živilskih delavcev, podružnico Celje, je odbor na seji sklenil, da se prispevki v vseh razredih za 10 vinarjev zvišajo za Okrožno strokovno tajništvo v Celju.

Kovinarji! Seja centralnega odbora se bo vršila v petek ob 6. uri popoldan.

Danes v četrtek zvečer ob pol 8. uri seja vseh odsekov, ki sodelujejo pri prireditvi v nedeljo 15. t. m.

Seja se vrši v mali dvorani Mesnega doma.

Vsi sodruzi in sodružice naj se zanesljivo udeležijo.

Sodruzi in sodružice, ki imajo nabiralne pole, naj jih takoj oddajo v tajništvo „Svobode“.

Sela nevskega odseka »Svoboda« Ljubljana se bo vršila v četrtek dne 12. t. m. točno ob 8. uri v društvenem lokalu Selenburgova ul. 6.

II. nadstropje. Ker je seja velike važnosti, je udeležba vsakega posameznega dolžnost. — Odbor.

Sestanek vseh članov S. K. Svobode

se bo vršil v petek ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih Selenburgova ul. 6/II. Ker je sestanek važen, prosim vse člane, da se ga sigurno udeležijo. — Tajnik.

Rediteljski zbor Ljubljana. Sestanek se vrši v petek 13. t. m. ob 20. uri v mali dvorani »Mesni dom«. — Priidite!

Rediteljski zbor Celje. Člani rediteljskega zbora, ki se udeležijo slavnosti »Dan Svobode«, naj vzamejo rediteljske znake s seboj.

Kultura.

G. Josip Rihavec, prvi tenor Narodnog kazališta v Zagrebu priredi dne 13. avgusta t. l. koncert na Bledu, dne 17. avgusta pa v Unionski dvorani v Ljubljani. Prednašal bode skladbe Lajovica, Ravnika in Skrljanca ter Konjovića, Hatzeja, Gotovca, kakor tudi arije iz oper Aida, Tosca in Carmen. Pred šestimi leti je naš rojak g. Rihavec sodeloval pri koncertu tukajšnje Glasbene Matice ter že tedaj žel obilo priznanja. Najdemo se, da bo občinstvo z ozirom na to, kor hode vzpored res nudi umetniški užitek, z obilnim posetom počastilo našega najboljšega jugoslovanskega tenorista.

Prireditve v Litli. Komunist L. M. Škerjanc, Pavel Debevec, golenc glasbene akademije v Pragi in pevski kvartet: Stomčič, Premelč, Debevec in Sekula sodelujejo na koncertu, ki ga priredi v Litli dne 14. avgusta (v soboto) 1920 v veliki sokolski dvorani »Slov. dijaška zadruga Praga-Brno«. Ker bo prireditve na umetniški višini in se vrši v prid siromašnim slov. visokošolcem v Pragi, Brnu in Pribramu, prosil obilne udeležbe »Slov. dija. zadruga Praga-Brno«.

Siedlec in Lukovu smo zlomili odpor sovražnika. V krmskem odseku in pri Chersonu so sovjetske čete dosegle desni breg Dnepra in zaplenile mnogo municije. Moskva. 11. Frontno poročilo z dne 10. t. m. Pri Novo Georgevsku po litih bolih zasedli kraje, vzhodno od Mukova. Na obeh straneh Buga se navzlic litemu odporu sovražnika razvijala naša ofenziva proti zapadu. Zasedli smo kraje 20 vrst, zapadno od Buga. Dne 9. avgusta smo zasedli Biele. Za Voldavo se še bojujemo. V okraju Komski smo pri železniškem mostu prekorčili Bug. Prodiranje se nadaljuje. Severno-zapadno od Brodja smo zavrnili Poljake. Za mesto Buczac se bojujemo. V krmskem odseku se razvijajo boji za nas ugodno.

Vladna kriza.

Belgrad, 10. Danes se sestali pri vladi ministri dr. Nincič in dr. Vesnić kot zastopnika parlamentarne ter Davidovič in Pribečević kot zastopnika demokratske zaednice. Pretresali so vsa sporna vprašanja in se uverili, da se ne morelo sporazumeti. Zato so bila vprašanja prekinjena.

Belgrad, 10. V političnih krogih se trdi, da te dr. Vesnić popoldne vrnil mandat prestolonasledniku regentu. Povodoma nove politične situacije sta bila pozvana v Belgrad dr. Ribar, podpredsednik narodnega predstavništva in Protlić, ki se nahajala v Kapijskih Toplicah. Zadnji te takoj prekinil svoje lečenje, da se vrne v Belgrad.

Belgrad, 10. Včeraj so se v predsedništvu ministrskega sveta zopet sestali na eni strani Vesnić, Nincič in Janković, na drugi strani pa Davidovič, Drašković in Pribečević, da se enkrat pretresajo medsebojne pogoje političnih skupin za vstop v novo vlado. Ob tej priliki so konstatirali, da ni mogoče doseči sporazuma in da se z ozirom na to moralo vprašanja prekiniti.

Pokojninski zakon v Nemški Avstriji.

Narodno predstavništvo je odobrilo zakon o pokojninskih prejemkih, iz katerega posamezniki naslednje:

Ustanovi se šestnajsti prejemni razred za uslužbence z več kot 1500 K na mesec; prispevek mesečnih 180 K plača podjetnik z 2 tretjinama, ostalo tretjino lahko odtegne od plače, samo če znašajo letni prejemki nad 40.000 K pridržati lahko polovico prispevka, a nikdar ne več kot toliko.

Razen že obstoječih odredb, se je razširil delokrog pokojninskih zakonov s 6 novimi predpisi. Vsak mož s šestdesetimi in vsaka ženska s petinpetdesetimi leti ima pravico do invalidne rente, tudi če je popolnoma pri zdravju in delazmožnosti.

Pravico do vdovne rente ima tudi vsaka ženska, ki je živela 2 leti v skupnem gospodarstvu z zavarovancem. Dalje prejemajo vdove zavarovance, če je dela nemožen in če nima že sam pravice do invalidne rente, toliko kot znaša renta vdov.

Če ni bil umrl še pet let zavarovan, imajo pravico do prejemkov žena, otroci — tudi nad osemnajst let — starši, dedi in babice, osiroteli bratje, in sestre, če jih je vzdrževal pokojni in če ne zaslužijo ničesar.

Narodno predstavništvo je dalje zvišalo prispevke za dobo zdravniške oskrbe na tri četrtine invalidne rente vsem onim zavarovancem, ki imajo vsaj po enega otroka.

Nemško-avstrijskim zavarovancem (in če se doseže sporazum z drugimi državami tudi tujcem) se vrsteje tudi prispevke za potetno službovanje v vojnem času in to potem, če so bili že prej pet let zavarovani.

Država sama bo prispevala pokojninskemu zavodu vsako leto naraščajočo podporo, tako, da bo znašala ta podpora od leta 1934. dalje 500.000 K.

Zakon stopi v veljavo s 1. septembrom t. l.

Tako bodo znašali prispevki od sedaj naprej:

Za dohodke od 50—75 K prispevek 8 kron; od 75—100 K: 9 K; od 100—150 K: 12 K; 150—200 K: 18 K; 200—250 K: 24 K; 250—300 K: 30 K; 300—350 K: 36 K; 350—400 K: 42 K; 400—500 K: 48 K; 500—600 K: 60 K; 600—700 K: 72 K; 700—800 K: 84 K; 800—1000 K: 96 K; 1000—1250 K: 120 K; 1250—1500 K: 150 K; od 1500 K dalje: 180 K.

Najnovejša poročila.

(Vesti LDU.)

ZVEZA MED ČEHOSLOVAŠKO IN JUGOSLAVIJO.

Lyon, 10. Dopisnik lista „Bukarest Journal“ doznava iz poučenih virov, da bo v kratkem sklenjena zveza med Jugoslavijo in Čehoslo-

vaško. — Isti list javlja iz Sofije, da se vrši septembra meseca romunsko-bolgarska konferenca, ki bo razpravljala o vprašanju Dobrudže.

ČEHOSLOVAKI ZASEDLI TEŠIN.

Dunaj, 11. Kakor javlja „Neue Freie Presse“, so čehoslovaške čete zasedle mesto Tešin.

GOSPODARSKA ZVEZA MED ČEHOSLOVAŠKO IN BOLGARSKO.

Lyon, 10. „Tempo“ dopisnik iz Sofije javlja, da je došla v Sofijo čehoslovaška gospodarska komisija, ki bo uredila trgovske odnose in poštni promet med obema državama ter pripravila vse potrebno za vzpostavitev kolikor mogoče tesnih gospodarskih odnosov med Čehoslovaško in Bolgarsko. Omenjeni dopisnik vidi v tem zopetno oživitvenje slovanske solidarnosti.

STAVKA TELEFONSKIH IN BRZOJAVNIH USLUŽBENCEV KONČANA.

Dunaj, 11. Seja, ki je bila danes pod predsedstvom državnega tajnika Hanuscha, je dosegla v toliko sporazum s stavkajočimi brzojavniki in telefonskimi uslužbenci, da se more računati, da bodo v nekoliko urah zopet pričeli delo. Še ne rešena vprašanja so se preložila na plenarno sejo ministrstva, ki se vrši v petek.

ZAPLENJENO IMETJE VRNEJO?

Nauen, 10. (Brezžično.) „Vossische Zeitung“ je dobila iz Kodanja vest iz dobro poučenih krogov, da obstoji na Angleškem struja, ki deluje na to, da se vrne vse zaplenjeno privatno imetje tistim posameznikom, katerim je bilo za vojne imetje zaplenjeno, ker so pripadali neprijateljski državi. To postopanje gre za tem, da se vrne imetje lastnikom tudi v vseh drugih državah. V najkrajšem času bodo izvedli povrnitev imetja vsem onim, ki se nahajajo v Italiji. Tako poročajo nemške vesti iz Rima.

VISOKA ŠOLA ZA POLITIKE.

Nauen, 11. S sodelovanjem državne urada in posameznih nemških držav se odpravi tenesi v Nemčiji po vzoru pariške „Ecole Libre de sciences politiques“, visoka šola, ki bo vzdrževala nemške politične voditelje. Učenci te šole bodo državni uradniki, vodje strokovnih organizacij, časnikarji itd. Učitelji bodo nekdanji državni vodje političnega in gospodarskega življenja ter izvedenci v politični in gospodarski praksi.

RUSKO-POLJSKA VOJNA.

Lyon, 10. Iz Varšave javljajo, da so boljševiki v bližini Varšave koncentrirali veliko število čet, da napadejo glavno mesto Poljske, česar pričakujejo vsak dan.

PROVIZORNA SOVIJETSKA VLADA NA POLISKEM.

Nauen, 11. Brezžična brzojavka iz Moskve javlja, da se je sestavila provizorna revolucionarna poljska vlada z Julijem Marchowskim na čelu, ki se sestavlja za polsko ozemlje, ki je te okupirala Rusija. Med člani vlade se nahajajo tudi Feliks Dzierzinskiy, zlaglasni šef ruske izredne komisije za pobiranje protirevolucije. Ta vlada je izdala razglas na polsko kmeto, da se vzdignejo proti Pilsudskijevi vladi. Mir je mogoč samo med socialistično Rusijo in socialistično Poljsko.

ZOPET KANDIDAT ZA AMERIŠKO PREDSEDNIŠTVO.

Washington, 10. avgusta. (Brezžično.) Franklin Roosevelt je formalno sporočil demokratski stranki, da sprejme kandidaturu za podpredsedništvo.

ZEDINJENE DRŽAVE ZA RUSIJO.

Nauen, 11. Nemški listi s posebnim interesom priobčilejo pariške vesti iz Washingtona, po katerih smatrajo Zedinjene države postopane sovjetske Rusije proti Poljski za legitimno obrambo.

ODPOR PROTI VMEŠAVANJU V VOJNO.

Nauen, 11. Po vestih iz Amsterdamu so se angleške in francoske socialistične organizacije sporazumele glede skupnega nastopa, če bi se proglasila volna proti sovjetski Rusiji. V 19 delah so sklenili, da v tem primeru proglase generalno stavko. Kakor javlja „Vorwärts“ je zveza nemških strokovnih organizacij dobila iz Londona sporočilo, da bodo zadržali ves vojni material v Londonu v primeru, da Anglija intervenira v rusko-poljskem sporu.

Gospodarstvo.

— Otvoritev žitne borze v Belgradu. Dne 10. t. m. so v Belgradu otvorili žitno borzo, ki bo kupčevala s pšenico, koruzo, slanim, pekmezom in drugim poljskim pridelki. Borza je nastanjena v Kneza Mihajla ulici.

— Nemci so pripravili dobavitelj Jugoslaviji stroje. Iz Belgrada se poročajo, da se med nemškimi industrijskimi krogi opaža živahno gibanje, da bi stoptli v posebno zvezo z našo državo. Zveza nemških industrijev se je obrnila sedaj na našo trgovsko zbornico, naj bi se v Berlinu ali kakem drugem nemškem industrijskem središču ustanovilo zastopništvo naše države, po katerem bi mogli stoptli v zvezo z nami ter nam dobavljati potrebne stroje. Zanimivo je pri vsem tem, da obeta zveza nemških industrijev, da bo izposlovala pri berlinski vladi dobavo svojih proizvodov, ne da bi zahtevala kako kompenzacijo od nas.

Pristopajte k izobraževalni organizaciji „Svoboda“.

SPORT IN TURISTIKA.

Javna tekma S. K. Svoboda, Ljubljana — S. K. Svoboda Celje se bo vršila v Ljubljani v soboto dne 14. t. m. ob pol 19. uri na prostoru S. K. Ilirije pred državnim kolodvorom. Tekma bode interesantna, ker tekmujejo dva izrazita delavska kluba. Igra se ob vsakem vremenu. Cene obič.

Odborova seja S. K. Svobode Ljubljana se bo vršila v četrtek ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih Selenburgova ulica 6/II. Udeležba dolžnost.

Planinski tabor na Vel. Obilju (Ostrecu) 2141 m — dne 15. t. m. — Izlet na Obilje vrši v soboto po dohodu mariborskega vlaka.

Log ob Vrbskem jezeru (440 m) in Logavos (550 m). Log se zove zapadno obrežje južne obale Vrbskega jezera. Kraj je precej gosto posejan z vilami in hoteli, odteti v zelenje vzdolž ob lepi avtomobilni cesti ob jezeru. Nad Logom na širni, valoviti planoti s krasnim razgledom na Karavanke in severni breg Vrbskega jezera nahaja se prilazna Loga vas z poraztresenimi kmetijskimi hišami, nekaj vilami in pošto, ki je končna postaja avtomobilne zveze iz Vetrinja (45 min. od železn. postaje). Izleti: 1. K Jezeru 20 min. — odtod promenada ob jezeru proti Vrbi 10 min., proti Dolam 45—60 min. 2. V Skofje 580 m, prekrasen razgled na Karavanke, Julijske in Ziljske Alpe 45 min. 3. Na Modiško jezero preko Skoflj 1 in pol ure, odtod nazaj na Ribnico in Otok. 4. Na Jerperk (Sv. Katarina 772 m), brez napora 1 in pol ure, najlepše razgledišče po celi Rožni dolini, Karavanah in del Vrbskega jezera. 5. Čes. St. III in Sv. Jakob v Področju 2 uri 15 min. 6. Preko leporazgledne planote na Dobu v letovišče Rožak ob Dravskem ovinku 1 uro.

To in ono.

* **Kaj je alkoholizem?** Alkoholizem pomeni sploh učinke alkoholne nezmernosti na človeka. Posebej pa razločujemo štiri vrste alkoholizma: Hliti alkoholizem je tisti učinek alkohola na človeka, ki se javi kot pijanost, to je kot mimogredečo omamljenje osrednjega živčevja, zlasti možganov. Trajni alkoholizem je vsota vseh alkoholnih učinkov, ki se kažejo kot bolesta izprda človeških organov in od teh odvisnih duševnih pojavov. Osebn alkoholizem so vsi škodljivi učinki trajne zlorabe alkohola pri eni osebi. Socialni alkoholizem pa je, če se duševno in telesno zlo pojavi v kakem socialnem telesu n. pr. v družini, družbi, občini, deželi ali državi. Socialni alkoholizem je postal tudi bolezen slovenskega naroda. S tem ni rečeno, da je slehern Slovenec nagnjen k nezmernosti, pač pa učinkuje množica alkoholnih bolnih hote ali nevede tudi na še zdrave osebe družbe, tako, da se polagoma izpodkopa zdravje, hrava in gmohta moč celega naroda. Koliko žena in otrok pogreša zavoljo očetove nezmernosti potrebnega živca, oblike, izobrazbe, razvedrila! Nikdo ne bi smel reči: Mene se ne tiče alkoholno vprašanje; sam ne pijem nič ali tako malo in redko, da mi ne more škodovati; kaj drugi počno, ni moja skrb.

* **Poročna obleka v pohujšanje.** Pariški listi poročajo, da je v neki cerkvi pohujšanje dajala nevesta, ki se je pojavila pred oltarjem v preveč kratkih krilih in prozornih nogavlah. Duhovnik je izjavil, da je nevestina obleka nemoralna ter ni hotel poročiti. Naposled ni bilo druge pomoči, nego da se je šla nevesta preobleči.

* **Velikansko božično drevo.** V londonski kristalni palači, ki služi v prirediteljske razstavi, so postavili v letu 1878, torej pred 40 leti, umetelno božično drevo, ki je bilo 120 čevljev visoko in je bilo iz posameznih drobnih jelk tako spretno sestavljeno, da je gledalec mislil, da je to eno samo veliko drevo. Vse London je romal k rečenemu drevesu, da bi videl največje božično drevo vseh narodov in časov. Drevo je stalo več tisočakov. Na njem je viselo četrtilijuna reči (bombončkov, igrač, zastavic in drugih okraskov). Jelke, iz katerih je bilo drevo sestavljeno, so pripeljali iz Skotske, Irske pa iz Nemčije in Francoske.

Rusko-poljska vojna.

Nauen, 11. (Brezžično.) Danes v sredo ses sestanejo v Minsku prikrati ruski in poljski zastopniki, ki se bodo pogajali na premirje. V primeru, da boljševiški delegati Poljski ne bodo naznanili svojih pogojev, po katerih bi bila zagotovljena integriteta Poljske in politična neodvisnost države, tedaj bi, kakor javlja „Petit Parisien“ tudi zavezniki izpremenili svoje obnašanje proti Rusiji. V nasprotnem primeru bi morali oni sporazumno ukreniti proti sovjetski Rusiji vse one ukrepe, ki so v tem položaju neobhodno potrebni. Angleška mornarica bi zagotovila efektivno blokado Rusije na morju s sodelovanjem francoskih torpedovk, in to posebno v Baltičkem morju. Rusiji sosednje države, Švedska, Norveška in Danska bi se naprosile, da ne pošiljajo svojih produktov v Rusijo in da pomagajo objektivno svetovno nevarnost boljševizma. Oficialno bi pozvali zavezniki tudi Nemčijo, da bi z njeno pomočjo izolirali Rusijo na kopnem. Poleg tega bi se pozvale tudi vse države na ozemlju bližnjega ruskega carstva, da izobličijo skupno defenzivno fronto napram sovjetski Rusiji. Wranglova armada, ki jo podpira Francija, bi dobila pomoč in ojačenje od angleške vlade in to večinoma v vojnem materialu. Samo po sebi se razume, da bi zavezniki z vsemi močmi podpirali Poljsko ter jo zalagali z vojnim materialom in municijo in to v kolikor največjem obsegu. V primeru, da bi boljševiki napredovali do koridora, ki veže Poljsko z Dansko, bi se moglo poslati volni material Poljski preko Češkoslovaške. Če bi sovjetska vlada še dalje vztrajala pri svoji nepopustljivi politiki, bi dobila njena delegata Krasin in Kamenjev poziv, naj nemudoma zapustita London.

Lyon, 11. (Brezžično.) Kakor javlja

„Petit Parisien“, sta se Lloyd George in Millerand sporazumela v tem, da bosta podpirala Poljsko z municijo in vojaškim materialom, da pa ne bosta pošiljala na Poljsko francoskih in angleških čet.

Lyon, 11. (Brezžično.) „Petit Journal“ je dobil iz Berlina noto, v kateri protestirajo proti rekvizicijam v vlaku, ki pelje iz Zgornje Šlezije. Zastopniki so izjavili, da je tako postopanje protivno sklenjenim dogovorom in so izrazili željo, da se v bodoče taki dogodki ne bi več ponavljali.

Lyon, 11. (Brezžično.) Agencija Reuters javlja, da so došli zavezniki glede poljskega vprašanja do sporazuma. Ker pa je potrebno, da ta sporazum odobri tudi angleški parlament, bo Lloyd George podal v parlamentu tozadevno izjavo.

Varšava, 11. (Brezžično.) Šef generalnega štaba maršala Focha, Wolfand, je v neposrednem stiku s poljskim vrhovnim poveljstvom. Obramba prestolnega mesta bo imela čisto vojaški značaj.

Nauen, 11. (Brezžično.) Ruske čete so prekorčile železniško prog Varšava-Mlava in so na ta način odrezale severno krilo poljske armade od centra.

Pariz, 11. (Brezžično.) Na Poljskem se nadaljuje prodiranje rdeče vojske, da bi zavzela Varšavo. Ako pogajanja v Minsku ne dovedejo do rezultata, je bitka pred Varšavo neizogibna.

Pariz, 11. (Brezžično.) Ker je sovjetska vlada odklonila, skleniti s Poljsko 10 dnevno premirje, ki bi stopila takoj v veljavo, so zavezniki sklenili odrediti pristilne odredbe proti sovjetski Rusiji.

Moskva, 10. (Brezžično.) Frontno poročilo z dne 9. t. m. Naše predstraže soje 25 vrst južno-zapadno od Ostrolenke. Prekorčile so reko Narev in zavzele Rožan, Brok in Malkin. Sovjetske čete so zasedle Pikterovo, 15 vrst zapadno od Buga. Pri

A. Adamič.

Po desetih letih.

Stane Černič je nestrpen stopical sem in tja ob postajališču pred Robbovim vodnjakom na mestnem trgu in čakal, čakal. Kje, vraga, je danes ta nesrečni tramvaj? In za dvajset minut že odpelje dolenski vlak! Z ogrtačem preko rame, s tesno zvitim dežnikom v levi, z malim, črnim kovčgom v desni — pravi pravcati podeželan. Venomer se je oziral na uro mestne hiše. Naposled je tramvaj vendarle privrtil in pridrčal po Marijinem trgu, se ustavil, potem se pa pomaknil preko mostu do križišča, kamor mu je prihitel Černič nasproti. Sprevednik ga ga je pomiril: — do dolenskega kolodvora je še dovolj časa.

Sedemindesetletni finančni komisar Černič je bil visok, slok, črnolas, bledikav človek, priljudnega obraza z zlatim žepnikom na nosu. Danes je obiskal svojo bino sestro; izporečili so mu bili, da je resno obolela. Po posetu se je zadrževal po trgovinah, kupujoč igrače za sinčka in hčerko: lesnega konjčka in avtoček na pero, sladkarije in pa lasno omrežje za ženo — vse tako, kakor mu je bilo naročeno. Tramvaj je drdral, poskakoval, navijal, pozvanjal, se ustavljaj, on pa je zadal raz teraso brezobzirno motril zaprta, prazna izložbe in zastajajoče, navidez trdokorno v isto smer stremeče ljudi po trotoarjih.

— Zbogom Ljubljana! Precej časa že me nisi videla in upam, da te tudi jaz ne ugledam več, saj v doglednem času ne — seve, če bog da in sestra moja. O, ti zdaj trikrat dolgočasno mesto! Po ulicah samih otroci, vsake vrste ženski živeli, upognjeni starci, trebušasti volni liferanti, vse drugo je pograbilo vojna. Pogledal je na uro — še sedem minut. Zavili so na dolenski most. In prav pred mostom so prehiteli mlado gospo, ki je v dila majhno dekletce za roko. Černič se je ob pogledu na gospo vidno zdrzil.

— Kaj — ni to Ana? Poklonil se je nerodno in pozdravil. Ona je živahno odzdravila; vidno je zardela in potem pobledelela. Tramvaj je zavil mimo Češnovarja, kobalil je urno proti dolenskemu kolodvoru in prišel na cilj. Černič je vznemirjen, nekako nejevoljen stopil v vlak.

Koliko časa je že nisem videl? Osem, deset let? Se nisem motil? Ne! Prav neznanito se je spremenila; takoj sem jo spoznal... Vem, čul sem vsaj, da je omožena in kot kazen, ima otroke. Čemu sem jo pozdravil? Čemu je tudi ona odzdravila? Jaz na njenem mestu ne bi odzdravil... Tako je Černič modroval in potem globoko vzdihnil. — Je njen mož v vojski? Naravno, ona je zdaj v zavetju pri starših, ali kaj. Prav gosposki je opravljena in njen otrok tudi. Nečlanja modistka! Černič je vstal in stopil k oknu; misli so se mu preokrenile na dom.

— Božo čaka, kaj mu prinesem iz mesta; bog vedi, če sem za ženo pogodil... Ja, skoro bi pozabil! Jutri je tudi komisija!

Vlak je drsel po ravninah in mimo holmov. Somrni Krim se je požasi pomikal nazaj; drdrali so skozi temo, na svetlo, v tobečno, nepredorno temo in spet v bel dan — kot v kinu; ustavili so se slednjič v Grosuplem. Večero se je. V restavraciji se je nameril na znanca. In tako je do doma med vožnjo v vlak že skoroda pozabil ne navadnega dogodka, oziroma Ane.

Drugo jutro, pri godu je pripovedoval svoji ženi o posetu, o trgovinah, o vožnji in vse še bolj nadrobno kot na noč po prihodu. Ane se je tudi zmisli, pa je seveda ni omenil.

Žena je vstala, se opravičevala, a on jo je pazno ogledoval s kritičnim očesom. — Ne, tudi žena Milka se ni spremenila v teh letih; — ali se je? Pač; obilnejša, bujnejša, bolj razrasla je postala. Po vsej resnici, težko je dognati razliko; tudi jabolko na veji je na oko vedno enako, če ga gledaš venomer! Pa Černič ni bil slep. Ne, ne; ono vitko, urno, živahno dekletce Milka ni več kot nekdaš. Od kdaj se ji je začrtala ta ostra poteza okoli ust? E, ona se stara... Kako je že bilo tedaj? Da, osvojil jo je izlaha. Starši njeni, presrečni, so oba takoj blagoslovili. Oba enake starosti! Vse se je započelo in tudi završilo naravno, preprosto, brez sitnosti ali celo romantične navlake... Zdelo se mu je, da je obnebe

jedno čisto, vedro, jasno. Če se je pa vključ volji zasenčil tu ali tam prozor, razmahnila sta takoj oblake; skrbno sta čuvala zakonsko harmonijo. In če bi živela zdaj Ana na njenem mestu —? Ne, te harmonije, zagotovo je ne bi bilo! Hm... Odpravil se je v pisarnico, Božo in Milena sta še spala. Resnično, Černič je živel v zmoti; njegova žena je pač drugače pojmovala zmisel zakona. Kot heroinja, mučenica-svetnica je živela poleg moža, te tihe, pasivne, strastne in sila sanjave, težko pogodljive nature. Koliko togote, žalosti in prikritih solza! — in vse zaradi njega. Pustila ga je v iluzijah, kadar se je hvalisal kot vzor-moža; ni ga hotela žaliti; kajti ljubila ga je iskreno, oboževala ga je.

Komisar Černič — nazivali so ga gospodom inšpektorjem — se je poslednja leta res nekako uživel v svoj posel: njegova dela so pričala o vestnosti, marljivosti, tudi o ambicioznosti; tudi njegova izporočila višji oblasti so dokazovala, da se je poboljšal. Prej, pred vojno — da je le akt »podelal«, tako ali tako! Lepo vas prosim, državna služba ni menda najtežja služba na svetu, povrh vsega te je pa še tako lepo obvarovala preprih po vojnih poljanah... Davkoplačevalci so se mu ponižno odkrivali — še rajši so se mu pa izogibali; bali so se ga.

Danes je bil nenavadno raztresen, zamisljen; večkrat si je potegnil z dlanjo preko čela in oči. Misli njegove so se zaple-

tale in razpletale v hipnem, živem sanjarjenju. Naposled se je s silo utopil v delo; s komisijo je zavrelo nekaj več živahnosti.

— Kaj pravite, gospod Cirman, cenilci? Je podpisal tudi vojno posojilo? Koliko? Vam je znana višina posojila? Gre itak edino za obresti kot dohodek...

Vznesli so se. Inšpektorju je bilo do davčne morale, mimo tega tudi do pohvale z višjega mesta. Ocenjevali so urodo zemlje, tehtali so vologlave, od večne izgube živčnega mesarje, modronose oštirje, skopne — malinarje, orokavičene mešetarje in lesotrčce, vedno realne manufakturišče, različne dragoletnike, berače in poštenjake itd. vse po vrsti, kakor so in niso zaslužili. Gnetli so jih prav po črki in jih mozgali. Računali so, grizljali na svinčnikih, pričkali se in kadili. Inšpektor se je strogo in neomajljivo ravnal po svojih predpisih, iz nemar ni pustil nobenih naredb, ki jih je imel prav vse zbrane pod svojimi komolci. Cenilci so zmajevali z glavami. — Kaj hudimana jih je klical, ko je sam nadzornik vse natančneje in točneje vedel od njih samih! — Koliko je zaslužil pri lesu ta in ta? Pogledal je gospod v akte, pa je bral: toliko in toliko kubikov je poslal x v Trst... Kaj hočete še? Prav smotno so navijali davčni vijak. — Je cenilec, zaupnik ovdanek? Nak, za boga! (Dalje prih.)

Izdajatelj: Ivan Milnar.
Odgovorni urednik: Iak, Vehovec.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 1.

Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko banko v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije
:: najkulantneje. ::

SPREJEMA: Vloge na knjižico in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.
KUPUJE in PRODAJA: devize, valute, efekte itd.
ESKONTIRA: menice, terjatve, fakture

Brzjav: ESKOMPTNA.

DAJE: kredite in predujme na blago, efekte itd.

IZDAJA: akreditivne na vsa tu in inozemska mesta.

POSPEŠUJE: trgovino, industrijo ter uvoz in izvoz.

Int. telefon št. 146.

COSULICH-LINE TRST-NEW-YORK.

Odplov parnikov z Trsta:

14. avgusta poštni parnik BELVEDERE,
15. avgusta brzoparnik AMERIKA,
21. avgusta brzoparnik PRES. WILSON,
26. avgusta poštni parnik COLUMBIA.

Odhod od Ljubljane 3 dni poprej.

Vozne liste prodaja in prostore za potnike iz Slovenije pripravlja edinole:

Simon Kmetec, Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

Dospela mi je velika partija izbornega belega
banatskega vina

iz okraja Baje. K 13:50 za liter. — V posodi
kupca K 13:30.

Milko Jesih, veletrgovina vina
Ljubljana. Rudnik.

Glavno zastopstvo za:

UNDERWOOD
pisalni stroj

OPALOGRAPH
razmnoževalni aparat

ima trdnja

THE REX Co., Ljubljana

Selenburgova ul. 7/I. in Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica za vse pisarniške stroje.

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Podružnice:

Maribor

Gospodsk. ul. 38

Novomesto

Glavni trg

Kočevje

št. 39.

Cvetlična semena za jesensko setev kakor cinerarije, nageljski, levkoje, primule, mačke itd. v lepi izbiri, jamčno zanesljiva, se dobe pri **Sever & Kemp, Ljubljana**, Wolfsova ulica št. 12.

Mečlovano sobo, če mogoče s prostim uho, udom in električno razsvetljavo, išče urednik "Napreja". Cenj. ponudbe na uredništvo tega lista.

Vočja množina časopisnega papirja se prodaja. Polzve se v upravi "Napreja".

Ženitna ponudba!

Želim se oženiti z mlado slovensko deklico. Star sem 25 let. Tista, ki ima veselje, naj mi piše: Frank Rubersek, Richwood W. Ve. Box 708, Severna Amerika.

Naznanilo!

Cenjenim urarskim kolegom naznanjam, da sprejemam popravila ur vseh vrst od njih iz mesta in z dežele.

I. Seliškar, urarski mojster, Ljubljana, Pot v Rožno dolino št. 10.

Pav. Jemc, krojaški mojster

Spodnja Siška št. 22

priporoča svojo delavnico za izdelovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči. Točna postrežba in zmerne cene.

Misi, podgane, stenice in škinki ter ves mrčes mora poginiti, če se vporablja moja preizkušeno najboljša in povsod hvaljena sredstva, kakor: za poljske miši 10 K, za podgane in miši 10 K, za ščurke 10 K, a posebno močna vrsta 20 K, posebna močna tinktura za stenice 10 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesom 6 in 12 K, tinktura proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, prašek za uši v obliki in perilu 6 in 10 K, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 10 K. — Pošljite po povzetju: Zavod za eksport M. Junker, Zagreb 40, Petrinjska ulica 3.

Barva

vsakovrstno -- blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice:

Maribor

Gospodsk. ul. 38

Novomesto

Glavni trg

Kočevje

št. 39.

Stampilje
iz kavčeka in kovin

Katalog franko

Pečati

Šablone

Klišeji za tisk

Vredne tiskalnice

Modeli za predtiskanje perila itd.

Novo! Datum-stampilje lastnega izdelka.

ANTON ČERNE

graveur

Ljubljana, Dverni trg 1

F. & A. Uher, Ljubljana

Špedicijsko in komisijsko podjetje

Selenburgova ulica št. 4.

Veletrgovina

s premogom, drvini, žoto in

raznim kurilnim materijalom.

Nadebela: Ljubl. gl. kolodvor.

Na drobno: Selenburg. ul. 12.

Zmerne cene!

RADIO TERMINALNO
:: KOPALISČE ::

Otvoritev sezone 1. majnika. Zahtevajte prospekte!

Ljudska tiskarna Maribor

d. d. v Ljubljani

naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izvršuje:

knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavitke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do :: najpreprostejše vrste. ::

Vse lično in po zmernih cenah.

Konsumna društva, zavedi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmogljive tiskarne v Mariboru.

92

Gonilne jermene

nudi

DRAVA

lesna trgovska in industrijska delniška družba MARIBOR.

Občno konsumno društvo v Zagorju ob Savi

(upirana zadruga z omejenim poročivom)

sprejema

hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 1033 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 41.647.42

Društveni sklad K 30.939.43

Blagovni promet za leto 1919 je znašal K 2.329.207.94.

Član postane lahko vsak, kdor plača vstopnino K 250 in delež K 40.—

Pisarna v Zagorju štev. 99.

Mariborska eskomptna banka, Maribor,

Tegethoffova ulica 11

Podružnici: MURSKA SOBOTA in VELIKOVEC

prevzema denarne vloge in izvršuje vsakovrstne bančne posle

- pod najugodnejšimi pogoji. -

Tisk "Ljudske tiskarne" v Ljubljani.